

Kalocsa Mentális térképe – egy város, ahogyan azt a fiatalok látják

"A dolgozat bemutatását a TÁMOP - 4.2.2.B-10/1--2010-0009 "Új tehetséggondozó programok és kutatások a Műegyetem tudományos műhelyeiben" című program támogatta."

Tudományos Diákköri Dolgozat

Laczkó Zsuzsanna, Vinkó Anna

Konzulens:
Varga Imre

Tartalomjegyzék:

1. Bevezetés
 - 1.1 Kérdésfelvetés
 - 1.2 Témaválasztásunk okai
2. Kutatás
 - 2.1. A kutatásunk célja
 - 2.2 Kutatásmódszertan - a mentális térképezés
 - 2.2.1 A mentális térképezésről általánosságban
 - 2.2.2 Az alkalmazott módszerek Kalocsa esetében
 - 2.3 Kutatási tapasztalatok
3. Eredmények
 - 3.1 A rajzok kiértékelése
 - 3.1.1 Módszer
 - 3.1.2 Kiválasztott rajzok elemzése
 - 3.1.3 Tapasztalataink összegzése
 - 3.2 A színezős feladat
 - 3.2.1 Módszer - a színfoltok digitalizálása, pontok, vonalak, területek
 - 3.2.2 Érzésfoltok
 - 3.2.2.1 válaszadók lakóhelyei
 - 3.2.2.2 kellemes helyek
 - 3.2.2.3 kellemetlen helyek
 - 3.2.2.4 zsúfolt helyek
 - 3.2.2.5 üres helyek
 - 3.2.2.6 drága helyek
 - 3.2.2.7 olcsó helyek
 - 3.2.2.8 biztonságos helyek
 - 3.2.2.9 félelmetes helyek
 - 3.2.2.10 összehasonlítások - érzésfoltok
 - 3.2.3 Összehasonlítások
 - 3.2.3.1 korcsoport szerint - középiskolás / felnőtt
 - 3.2.3.2 nemek szerint
 - 3.2.3.3 lakóhely szerint - Helyi lakos / bejárós
4. Összegzés, konklúzió
5. Javaslat

1. Bevezetés

A településkutató tábor 2012-ben Kalocsán került megrendezésre, amely eltér az eddigi hagyományoktól. Nem egy párszáz fős kistelepülés, hanem egy tizenhétezeres kisváros került nagyító alá. A kutatási téma kiválasztásában, minden csapat szabad kezet kapott, bár némi iránymutatással szolgáltak tanáraink.

Kalocsa a Sárköz legsűrűbben lakott települése, amely a régió központja volt egész történelme során, és amelynek a mai napig is központja, meghatározó települése. Igen nagy múltra tekint vissza. Már az időszámításunk szerinti 300-as évek óta lakott volt a terület. Városi mivolta nagyjából az államalapítással egyidős. Nem véletlenül szokták manapság “Az ezeréves város” címmel illetni. Esztergom után a második székhelye lett a magyarországi Katolikus egyháznak, amikor Szent István 1002 körül létrehozta itt a déli térítő érsekséget. Ezzel egy időben felépítették az első székesegyházat, mely az évszázadok folyamán többször is újraépült: lerombolta a török, pusztította tűzvész, de az új épület mindig az előző templom helyére került, így ma is felfedezhetőek a régi alapkövek a jelenlegi székesegyház alatt. De nem csak vallási, hanem kulturális, közigazgatási és egészségügyi központja is a Kalocsai kistérségnek. Népessége igen gyarapodó tendenciát mutatott, az 1500-as évekre már 10 ezer főt számlált, de a török pusztítás során a város szinte a földdel lett egyelővé. A török kivonulása után lassú fejlődésnek indult, a 18. század végén érte el megint ugyan ezt a lélekszámot. Virágkorát a 19-20. század fordulóján élte, akkor több mint, 21 ezer lelket számoltak, viszont az óta a lakosság csökkenő tendenciát mutat. A városhoz szervesen hozzátartoztak a környező szállások, melyek az 1880-as évektől kezdtek el független településként működni, de még a mai napig legfőképp Kalocsa a kultúra és az ügyintézés helye számukra.

1.1 Kérdésfelvetés

A fent említett létszámadatok elég változó tendenciát mutatnak az évszázadok folyamán. A legtöbb változásra racionális magyarázat létezik, éppen ezért az elmúlt 20-30 év csökkenésére is meg szeretnénk volna keresni a választ. Egészen konkrétan az érdekelt minket, miért hagyják itt a fiatalok ezt a nagy múltú, kihasználatlan potenciálokkal teli kisvárost. Ennek okára azonban nem kellett kutatási munkát fordítanunk, mivel elég hamar rájöttünk, hogy a munkahelyek hiánya okozza a legfőbb problémát. Ahogy jártuk a várost, láttunk fiatalokat 18 alatt és a 20-as éveik elején, majd a 30-50-es korosztályt. Viszont a kettő közötti korosztállyal nagyon ritkán találkoztunk. Hogy hol van a 20-as, 30-as éveiben járó munkaképes lakosság? Természetesen a környező nagyvárosokban, a fővárosban és külföldön, hogy tanulni, és valóban dolgozni tudjanak. Vagyis ez a korosztály szinte teljesen hiányzik a lakosságból, legalábbis a helyszíni tapasztalatunk szerint.

Az IVS adatai alapján azonban a lakosság fogyásának nem az elvándorlás a fő oka. 2001 és 2006 között a be-, és elvándorlási különbözetből “csupán” 189, míg a születési és halálozási számokból viszont 501 fős csökkenés látszik. A lakosság elöregedése egész Európára jellemző tendencia, de az adatok alapján, Kalocsán ez különösen nagy probléma.

A 2010-es népszámlálási adatok sajnos még nem nyilvánosak, így csak a 2001-es adatokból tudunk kiindulni.

Az akkori 14-25 évesek létszáma csak némi hibahatárral becsülhető, mivel 17 év fölött nincs éves bontás a lakosságra vetítve, csupán 5 éves bontásban találhatóak meg az adatok:

14 éves: 272 fő

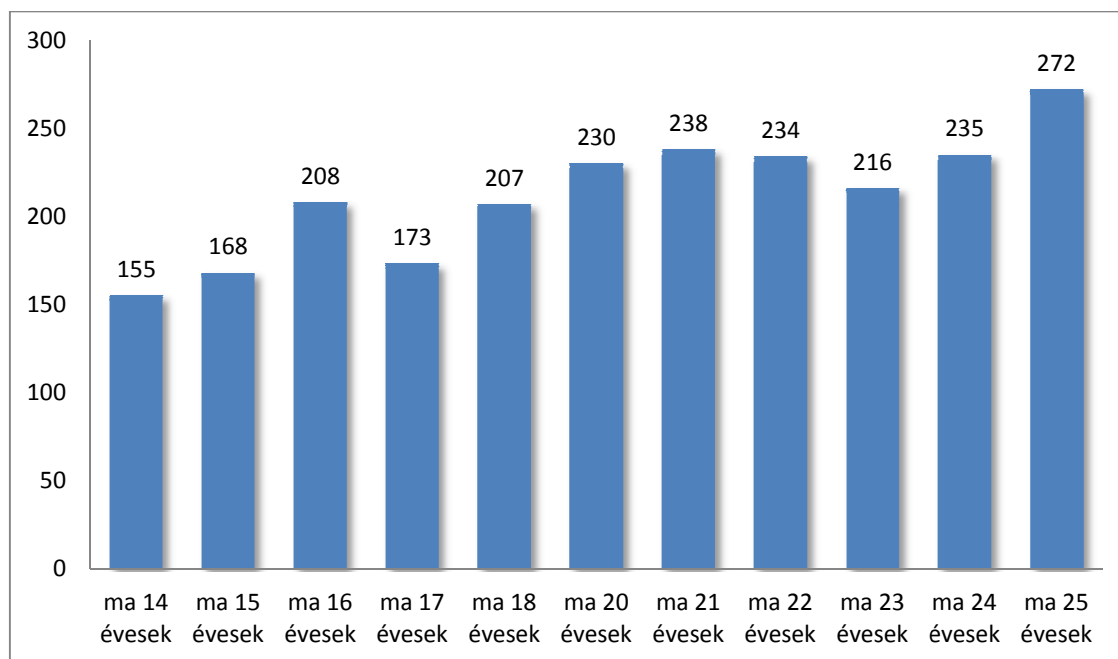
15-19 éves: 1400 fő

20-24 éves: 1435 fő

25-29 éves: 1338 fő (ebből a 25 évesek becsülve 270 fő)

2001-ben a 14-25 évesek száma 3337 fő

A mostani 14-25 évesek akkor 3-14 évesek voltak. 2001-es népszámlálási adatok (TeIR/KSH) alapján:

Ez összesen 2572 főt jelent. Ez a szám feltehetőleg nem gyarapodott, de csökkenhetett nem csak az esetleges halálesetek, hanem a város tartós / végleges elhagyása miatt is. Tehát a jelenlegi 14-25 fős korcsoport létszámát nagyjából 2300-2400 fő közöttire becsüljük.

Ebből is látszik a rohamos lakosságcsökkenés, mely miatt az egész kutatást megkezdjük. A kisvárosok hátrahagyása, a születési szám rohamos csökkenése mind-mind a teljes népesség fogyását okozzák. 11 év alatt 40%-a tűnt el az általunk megkérdezett korcsoportnak.

Vajon ennyire nem jelent semmit az embereknek a szülővárosuk? Vajon mennyire törekedtek arra, hogy otthon tudjanak maradni? Egyáltalán otthon akartak maradni?

Az látszik, hogy a mostani 20-as 30-as éveiben járó korosztály elvándorlása miatt lehet a radikális csökkenés a születések számában. Ez azonban hosszútávon súlyos következményekkel járhat a város számára. A hamarosan remélhetőleg családossá váló generációt a városban kellene tartani, így talán lenne esély megállítani, és talán vissza is fordítani az elmúlt 10 évben igen jellemző csökkenő tendenciát.

Ahhoz, hogy a fiatalokat kényszer nélkül a városban tudjuk tartani, meg kell ismernünk azt, ahogyan ők maguk látják a várost. Milyen pontok fontosak számukra, hova járnak, mi tetszik nekik és mi az, ami nem. Ha megtudjuk, számukra mik a lényegesek, mik az ellenszenves dolgok / helyek, esetleg mitől félnek, akkor megtaláljuk azokat a területeket, amik valóban fejlesztésre szorulnak, nem csak városvezetők, hanem a jövő generációjának fejében. Nem elég új munkahelyeket teremteni a városban és a környékén, a várost is minden korosztály számára párhuzamosan jól használhatóvá, kellemessé és élhetővé kellene tenni.

1.2 Témaválasztásunk okai

A fiatalok még nem kiforrott személyiségek, sok mindenre nyitottak, elsősorban olyan dolgok iránt, amelyekben nem látnak ártó szándékot. Néhány célzott feladattal olyan információkat lehet tőlük kapni, melyet egyszerű kérdezz-felelekkel nem feltétlenül lehetett volna megtudni.

A fiatalokkal foglalkozni mindig érdekes feladat, hiszen valamilyen szinten az ő véleményük és tevékenységük formálja a jövőt.

A témánk így nem csak Kalocsa feltérképezését és megismerését teszi lehetővé, de a fiatalok fejébe is némi belátást enged, vagyis megtudhatjuk, hogy számukra ebben a korban mik a fontosak.

2. Kutatás

2.1. A kutatásunk célja

Kutatásunk elsődleges célja az volt, hogy megtudjuk, hogy a Kalocsán tartózkodó / élő fiatalok (14-25) hogyan látják a várost, ők miket tartanak fontosnak, mire emlékeznek a városból és vannak-e olyan helyei a településnek, amelyet elkerülnek, ahová nagyon sokat járnak stb.

További célunk volt, hogy az általános körzetekre, területekre vonatkozó érzéseket bizonyítsuk, vagy éppen ellenkezőleg, ezen helyeket újabb érzetekkel ruházzuk fel.

Végül pedig, hogy megtaláljuk azokat a területeket, melyeket a fiatalok szeretnek és használnak. Így ezek alapján a számukra ellenszenves, nem szimpatikus területekre is olyan fejlesztési tervek készülhetnek, melyek a fiatalok igényeinek megfelelnek.

2.2 Kutatásmódszertan - a mentális térképezés

2.2.1 A mentális térképezésről általánosságban

“A mentális vagy kognitív térképezés (Downs és Stea meghatározása szerint) “pszichológiai folyamatok sorozatából álló folyamat, amely megjegyzi, kódolja, raktározza, előhívja és dekódolja a mindennapi térbeli környezetre (...) vonatkozó információt”⁽¹⁾. Mentális térképezés során az emberek fejében lévő, az ő általuk érzékelt terekre, környezetükre vagyunk kíváncsiak, amely minden ember számára más és más formában jelenik meg, a saját szubjektív térélményük alapján.

Ezen térképeknek vannak olyan elemei, amelyek a legtöbben megtalálhatóak: utcák, terek, határok (patak, településen átmenő főút), városrészek, a környezetéből kiemelkedő épületek, amelyek segítik a tájékozódást (templomtorony), útvonalak, amelyeket a napi rutin közben használunk, végül pedig ezen útvonalak találkozásakor

kialakuló csomópontok. A térképeken ezek, az adott személynek fontos elemek egymással való kapcsolatai jelennek meg.

Ezen térképek összegzéséből, összerajzolásából kaphatjuk meg a kollektív mentális térképet az adott térre, környezetre és akár településre vonatkozóan.

A mentális térképezés leggyakoribb adatgyűjtési technika típusai:

- Tisztán kvantitatív /mennyiségi / jellegű adatfelvétel, survey: közvélemény-kutatás szerű, kérdőívek segítségével próbálja az egyes objektívnek mondható elemek ismeretségét és egymáshoz való viszonyulását felmérni.

- Tisztán kvalitatív / minőségi / , nem rajzoltató adatgyűjtés és feldolgozás, interjú

- Szabad térképrajzoltatáson alapuló, free recall adatfelvételek: első adatgyűjtési technikája a mentális térképezésnek. "A legáltalánosabb eljárás szerint az interjúalannal egy üres papírlapra rajzoltatjuk a kiválasztott tér térképét, ami lehet egy település, egy térség vagy egy településrész is."⁽¹⁾ Ezen módszer hátránya, hogy nagyon nehéz az egyes rajzokat összehasonlítani, hiszen minden ember másképpen értelmezi, éli meg az adott teret, így minden rajz más és más lesz. Illetve nehéz egy időben sok emberrel elvégeztetni, hiszen fontos szempont, hogy ne befolyásolják egymást a megkérdezett személyek.

E módszer során fontos, bizonyos standard módot bevezetni, vagyis elmondani az interjúalannak, hogy mit is szeretnénk, ha lerajzolna, irányt mutatva, hogy a feldolgozás során könnyebb legyen összevetni a rajzokat.

- Standardításra törekvő, oriented recall térképrajzoltatás, interjú: a rajzoltatás szintén egy üres papírlapra történik, viszont van rajta egy pont, amelyhez már tudnak viszonyítani a megkérdezettek

- Kész (tér)képekből kiinduló adatfelvételek: ez elsősorban nem a mentális terek feltérképezésére szolgál, hanem a hozzájuk kötődő asszociációkra.

Fontos kérdés a mentális térképezés során, hogy egyáltalán miről is szeretnénk adatot gyűjteni: a megkérdezettek közvetlen / saját környezetéről, egy másik, de általa ismert vagy az összes többi térről.

2.2.2 Az alkalmazott módszerek Kalocsa esetében

A kutatótábor igen szűk időkorlátai miatt a témának megfelelő módszereket intuitív módon, tanáraink javaslatait figyelembe véve, helyszíni megbeszélés keretein belül gondoltuk végig és találtuk ki anélkül, hogy ismertük volna a klasszikus mentális térképezés módszertanát. Bár a 100 fős minta nem reprezentatív, viszont elég jó közelítést ad a teljes korcsoportra nézve.

Mivel rövid időnk, csupán 3 napunk volt a kutatás elvégzésére ezért olyan metodikát kellett kitalálnunk, amely nem vesz sok időt igénybe és 5-10 perc alatt megoldható feladatokkal dolgozik. Emiatt a mentális térképezés leggyakoribb adatgyűjtési technikai típusaiból az üres fehér lapra történő rajzoltatást és a kész térképekből kiinduló adatfelvétellel hasonlatos technikákat alkalmaztunk.

Az első esetben azt kértük a megkérdezettektől, hogy rajzolják le Kalocsa térképét a számukra fontos helyekkel, épületekkel, pontokkal. Nem kértük, hogy egész Kalocsát lerajzolják, lehetett csak egy részét is. Nem az volt nekünk a fontos, hogy pontosan visszaadják, milyen is Kalocsának a térképe, hogy égtájak szerint rajzoljanak, vagy, hogy méretarányos legyen. Azt tartottuk fontosnak, hogy a saját Kalocsa térképüket rajzolják le, vagyis azt, hogy ők jelenleg milyennek látják, az ő korukban mi az, ami fontos a városból.

A második feladat esetben pedig a fiatalok kaptak egy Kalocsa térképet, amelyre az általunk felsorolt 10 érzést kértük, hogy jelöljék be. Ezen érzetek a következők voltak: kellemes-kellemetlen, zsúfolt-üres, drága-olcsó, biztonságos-félelmetes, jól használható-rosszul használható, kényelmetlen. Minden érzéshez rendeltünk egy-egy

színt, ezáltal is vizuálisabbá téve a kutatási anyagot és a későbbi eredményeket. A jelölések vonatkozhattak egy pontra, épületre, helyre, utcára, de akár egész terekre és városrészekre is. Utóbb a feldolgozás során kiderült, hogy az utolsó érzéspár a jól használható-rosszul használható, kényelmetlen jelölései, nem adtak olyan tiszta képet, mint amit mi vártunk, hanem egy nagyon vegyes és nem használható ábrát kaptunk, emiatt ezzel a későbbiekben, e dolgozatban sem foglalkozunk.

2.3 Kutatási tapasztalatok

A három nap folyamán, amikor is magát a kutatást végeztük, 112 fiatallal sikerült beszélünk.

- 42 fiatalember és 70 leány
- 95 tanuló, 17 dolgozó
- 67 Kalocsai és 45 nem Kalocsai lakos
- 67 8. osztályt végzett, 25 érettségizett, 20 felsőfokú végzettséggel rendelkező (OKJ, diploma)

Fentiekből is látszódik, hogy elsősorban a középiskolai korosztály körében tudtuk a kutatást elvégezni. Ennek okát már a bevezetőben is említettük, hogy a településen szinte nem is található meg a 20-30 éves korosztály.

Viszont pont a 14-18 éves az a korosztály, ahol az egymás befolyásolása, az egymásra való hatás még elég erősen jelen van és ezzel a kutatás során is szembesülnünk kellett. Mivel nem mindig volt alkalmunk, hogy egy-egy emberrel üljünk le és készíttessük el velük a feladatokat, hanem legtöbbször a fiatalok egy barátjukkal együtt járták a várost, emiatt sokszor, ha mind a ketten vállalták a feladatokat, akkor próbálták egymásnak megmondani, hogy mit is rajzoljon a térképre, mit milyenre is színezzon. Hiába kértük őket, hogy egyedül oldják meg a feladatokat, sokszor figyelmen kívül hagyták ezt.

A három nap alatt kevés olyan személlyel találkoztunk, aki nem hallgatott minket végig, hogy kik is vagyunk, miért vagyunk Kalocsán és mit is szeretnénk tőlük kérni. Ha

végighallgattak minket, akkor nagyon segítőkésznek bizonyultak. Viszont mikor elmondtuk az első feladatot, nagyon sokan megijedtek tőle és visszautasították a segítséget, mondván ők nem tudnak rajzolni. Mivel nem akartuk ráerőltetni senkire a feladatokat, így voltak olyanok, akik csak a második érzet bejelöléses feladatok csinálták meg. Viszont egy kis rábeszéléssel, vagy ha látták, hogy a barátjuk is elkezd rajzolni, akkor már könnyebben rávehetők voltak mindkét feladatra. Többször előfordult, hogy miután valaki megcsinálta a feladatokat és elment, odaküldte vagy odahozta hozzánk egy-egy barátját és rávette, hogy ő is segítsen nekünk.

A rajzokból kiderült számunkra, hogy nemigen ismerik Kalocsa valódi térképét, még a határvonalának alakját is nehezen találják el. A legtöbb rajz nem égtájak szerint ábrázolta a települést és nem követi a valódi utcahálózatot, hanem egy körülbelül négyzetes rendszerben van ábrázolva.

A második feladat során, amikor is a valódi Kalocsa térképen kellett eligazodniuk, az csak a 20 feletti korosztály számára volt problémamentes. A fiatalabbak legtöbb esetben tőlünk, Kalocsát nem ismerőktől kérdezték meg, hogy mi hol is található a térképen.

Többen a saját lakhelyükön és az iskolán kívül nem tudtak mást megnevezni Kalocsán, pedig saját bevallásuk szerint kalocsai lakosok.

A kalocsai és a saját tapasztalataink alapján elmondhatjuk, hogy mivel nincs a városnak saját tömegközlekedése, emiatt minimális a térképszükséglet a városlakók számára. Illetve nagyon sok helyen találkoztunk Kalocsán azzal, hogy a sarkokon nemcsak az ottani, vagy onnan induló utcák nevei vannak kitáblázva, hanem azoké is, amelyekhez az adott utcán elindulva eljuthatunk. Viszont még egy nagyobb városban, mint pl. Szolnok, amelynek van tömegközlekedése, sincs szükség a tájékozódáshoz arra, hogy az ember ismerje a pontos térképét. Tudja, melyik busszal juthat el az adott helyre, városrészbe és tudja, hogy honnan indul, akkor ritkán van szüksége, hogy a város térképét böngéssze és ismerje. Egy nagyvárosban, elsősorban Budapesten viszont minden villamos- és metrómegállóban találkozunk térképpel a könnyebb eligazodás érdekében. Budapesten, ha egy eddig ismeretlen helyre kell eljutni, az első dolog, hogy

megnézem, hol is van pontosan és hogyan lehet oda eljutni. Viszont egy kisvárosban, fejben lehet tartani a néhány utcára lévő útvonalat anélkül, hogy térképet kelljen alkalmazni. Talán pont ezért van, hogy több bank, üzlet, posta is felkerült a saját rajzos térképekre, feltehetően részben a tájékozási pont jellege miatt.

A megkérdezett 112 fő összesen 213 különböző helyet jelölt a saját rajzain.

3. Eredmények

3.1 A rajzok kiértékelése

3.1.1 Módszer

A rajzok kiértékelésével kapcsolatban két tanárunk segítségét kértük: Locsmándi Gábor Phd, az Urbanisztika Tanszék egyetemi docense és Dr. Dúll Andrea Phd, a Szociológia és Kommunikáció Tanszék habilitált egyetemi docens. A kettőjük iránymutatásai alapján kétféle módszerrel próbáltuk értelmezni az elkészült rajzokat.

Locsmándi tanár úr a Kevin Lynch féle feldolgozási technikát javasolta, vagyis, hogy a tér elemei öt félék lehetnek, amelyek térképen is egyszerűen ábrázolhatóak:

- övezetek
- határok, törésvonalak
- tájékozódási pontok, jelzőpontok
- útvonalak
- csomópontok

A rajzokból kigyűjtött helyek, utak, területek és épületek előfordulásuk gyakorisága alapján kaptak méretet és lettek jelölve a térképen. Minél többször jelentek meg a rajzokon, annál nagyobb a szimbólum, amivel ábrázolva vannak.

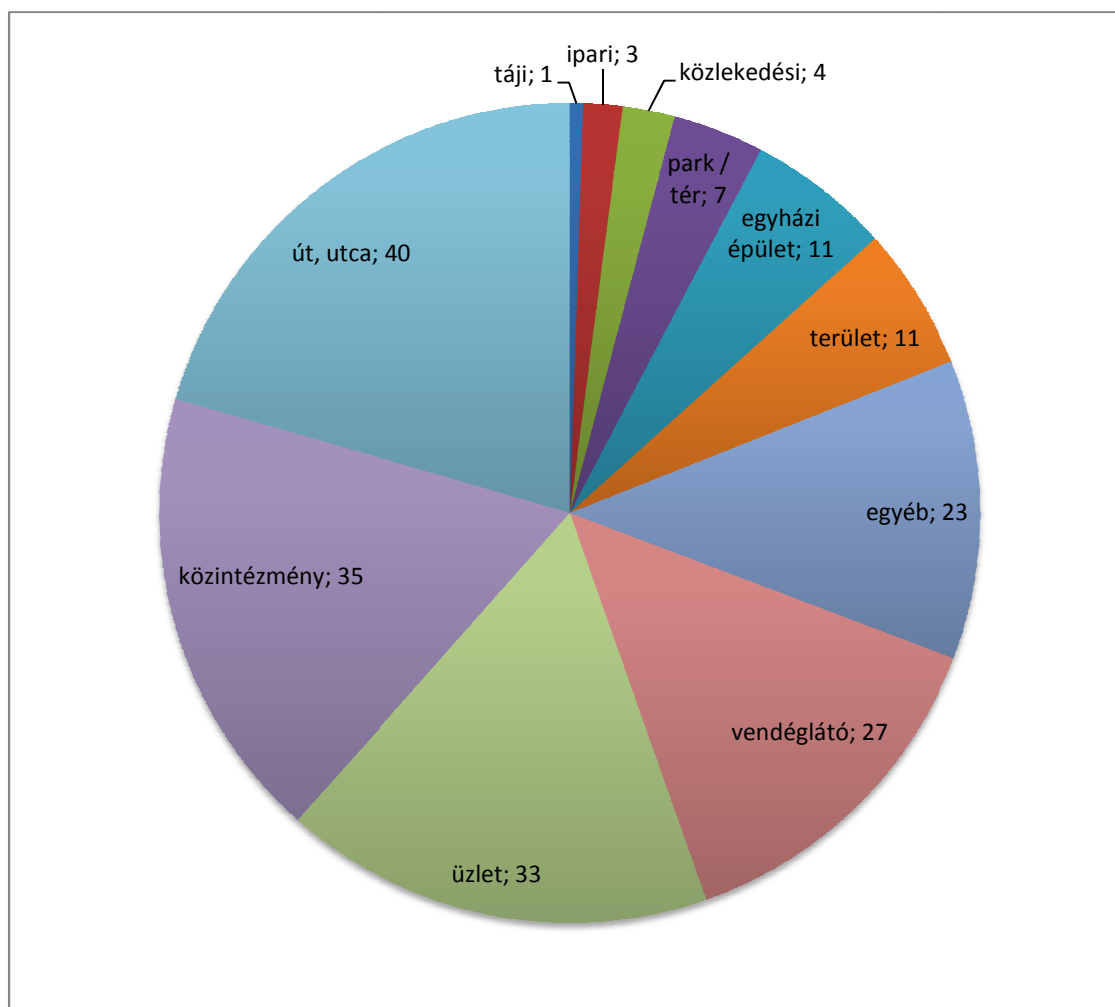
Feketével jelöltük magukat az utakat. Annyi képpont szélességű egy út, ahány térképen megjelent. A rajzból nagyon jól kitűnik, hogy melyek azok a főbb útvonalak, amelyeket használnak: 51-es főút, Kossuth Lajos utca, Szent István utca és a Sétáló utca, amely 47 rajzon is megjelent.

Késsel a Vajdas csatornát ábrázoltuk, amelyet 31 fiatal jelenített meg a térképén.

A területeket, mivel méretük fix, a színek telítettségével tudtuk érzékeltetni, hányszor szerepeltek a fiatalok rajzain. Sötétbarnával az ipari területek, zölddel a terek és zöldfelületek, világosbarnával pedig a megemléített városrészek lettek jelölve. Különböző színű négyzetekkel jelöltük, amikor valamilyen épületet jelöltek meg. Ezen belül is

próbáltuk különbséget tenni a különböző funkciójú épületek között. Ezért piros színt kaptak az egyházi épületek, okkert a különböző boltok, bordót a közintézmények, szürkét a közlekedéshez tartozóak, citromsárgát a különböző vendéglátó ipari egységek, barnát az ipari területek és lilát az egyéb, egyik kategóriába sem besorolható létesítmények. Ezen négyzetek nagysága is a rajzokon való megjelenések száma alapján lettek ábrázolva.

Fiatalok által említett helyek:

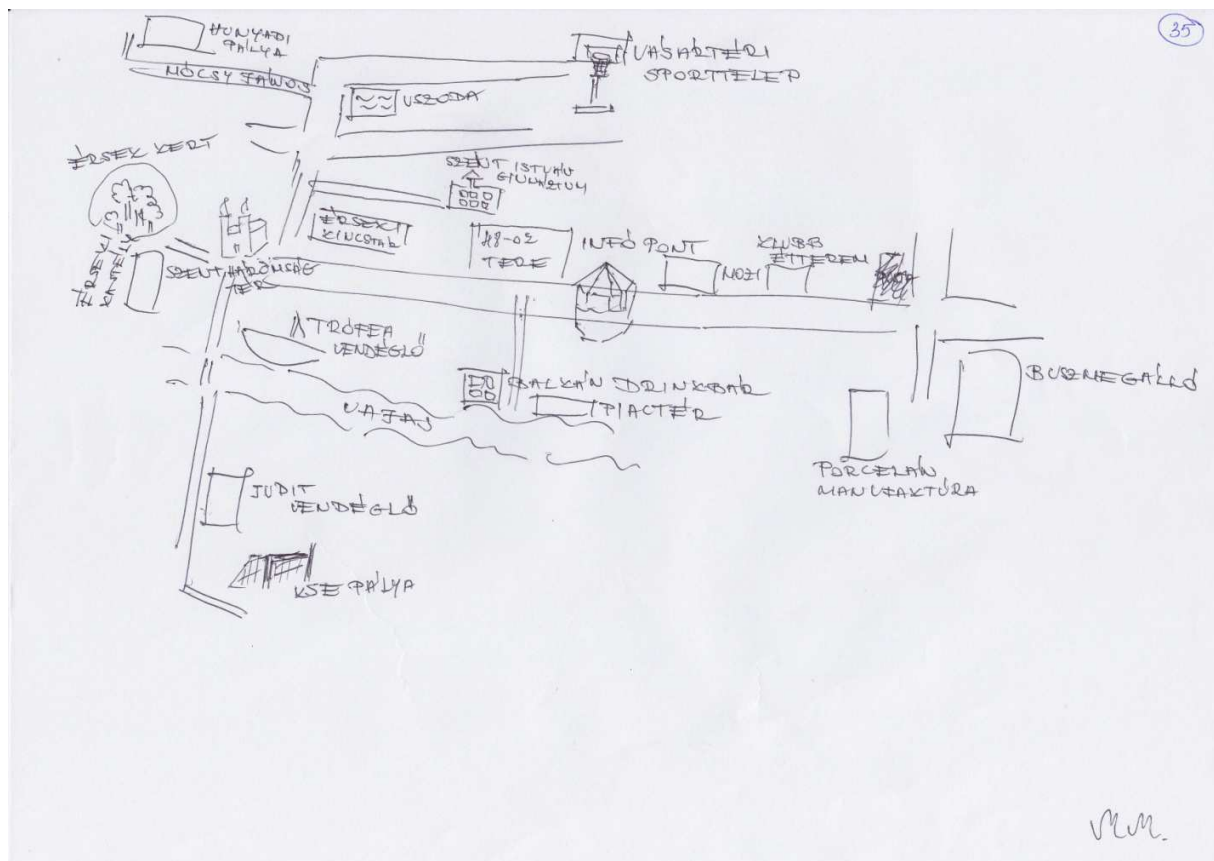
Dúll Andrea tanárnő pedig azt javasolta, hogy kezdjük el csoportosítani a rajzokat a saját szempontjaink szerint és ezek alapján vessük őket össze. Saját magunkon kívül 3 csoporttársunkat kértük meg, hogy valamilyen szempont szerint csoportosítsák a rajzokat és ez alapján 12 különböző csoportosítást kaptunk.

Ezek:

- Rajz vagy vonalas ábra
- Ábrázolás megjelenése: vonalak+pontok, területek, határvonal és azon belül pontok+helyek+épületek, város egy részének ábrázolása, térképszerű ábrázolás
- Körülhatárol-e vagy sem: egy jól látható határvonalon belül rajzol, vagy csak ahogyan eszébe jutott ábrázolt a papírra
- Miket használ az ábrázoláshoz: pontokat, köröket - négyzeteket, keretezett szövegeket
- Kisbetűvel-nagybetűvel írt a papírra
- Nyomtatottan vagy írottan írt
- Hogyan helyezte el a rajzot: a lap közepét vagy az egész lapot kihasználta
- A lap hány százalékát rajzolta tele
- Szimbolikusan vagy térképszerűen ábrázolt
- Térkép / 2D / ábrázolás, vagy térben /3D/ rajzolt
- Ikonokat használ az épületek, terek ábrázolására vagy nem
- Élményei alapján rajzol, vagy a száraz tényeket adja vissza

A fentiekből is látható, hogy mennyiféleképpen értelmezhetőek ezek a rajzok, sajnos a dolgozat terjedelme és az idő rövideje miatt, nem volt alkalmunk minden csoportosítási módot kielemezni, viszont a továbbiakban pár rajzot közreadunk és megpróbáljuk őket a saját szubjektív szempontjaink szerint elemezni és besorolni őket a fentebb említett kategóriákba.

3.1.2 Kiválasztott rajzok elemzése

35-ös számú rajz

16 éves kalocsai középiskolás lány rajza.

Az egyik, mely valódi „turistatérképként” szolgál a látnivalókkal, és mint egy kis tájékoztató, piktogramokat használ. Ismeri a város fontosabb épületeinek, helyeinek külsejét. Talán neki azért is ilyen az ábrája, mert a rajz közepén található Infopontban dolgozott, vagyis neki fontos volt, hogy ismerje a várost és segíteni tudjon az odatévedő turistáknak eligazodni a településen.

Ez a rajz sem felel meg a valós tájolásnak, viszont nagyon jól el lehet rajta igazodni és egy olyan ember számára, aki nem ismeri Kalocsát, nagyon jó támpontként tud szolgálni, hogy merre is induljon, illetve, hogy mit hol talál meg. Azonban nem csak Kalocsa nevezetességei jelennek meg rajta, hanem a sportolási és szórakozási

lehetőségek (a város egyetlen fiatalok számára fontos szórakozóhelye a Balkán Drinkbár), így feltételezhetően ezeket a helyeket használja is. Mivel a térképek egy részét pont a Dózsa György Gimnázium melletti sportcsarnoknál készítettük, több rajzon megjelennek a sportlétesítmények, melyekből a fent említett okból ugyan messzemenő következtetést nem lehet levonni, viszont jó volt tapasztalni, hogy ezek a létesítmények a fiatalok által is kihasználtak. Gyakorlatilag egyetlen egy sportpályát láttunk üresen, a kertvárostól északra, a Foktői utca északi oldalán elhelyezkedőt, amely szemlátomást zárva volt.

41-es számú rajz (ld 20. oldal)

20 éves, felsőoktatásban tanuló kalocsai lány rajza.

Példa a pontszerű ábrázolásra. Érdekes a rajzon, hogy nincsenek a városnak körvonalai, hanem a lapon elsőként elhelyezett ponthoz képest jelölte a többi helyet.

Azon kevés rajzok egyike, melyen megjelenik a Duna. Igaz, hogy nem teljes hosszában, csak az ismert szakaszon, viszont a valódi térképnek megfelelően É-D irányban van, és az egész rajzra igaz, hogy törekedett a tájolás betartására, nagyjából megfelelő irányokkal rajzolta a térképét, még É, D, K és Ny is megjelenik a rajzon.

Az ábráján elsősorban a számára fontos helyek jelennek meg: otthon, barátok lakhelyei, iskolák és csak 1-2 olyan hely, amelyet talán azért ismer, mert vagy mindennap elment mellette, vagy iskola után oda ültek be, oda mentek el kikapcsolódni. Viszont az is elképzelhető, hogy mivel már nem Kalocsán tanul, hanem egy másik városban jár felsőoktatási intézménybe, emiatt számára nem a nevezetességek a fontosak, hanem azok a helyek, amelyeket akkor használ, mikor hazautazik.

Furcsa továbbá az utak / vonalak befejezetlensége. Mintha nem tudná hogyan összekötni őket, pedig szemlátomást már látta Kalocsa valódi térképét. Ami még egyedivé teszi, hogy indokolja, a helyek miért kerültek a térképre. 1-2 szóval a pontok mellett megtaláljuk, miért is fontos az a hely: „volt gimnáziumom”, „ide szoktunk beülni a barátnőimmel” stb.

50-es számú rajz (ld 22. oldal)

16 éves bajai középiskolás fiú rajza.

A város körvonala erős, bár talán csak a belvárosra vonatkozik, hiszen szemlátomást használ és ismer helyeket az általa megrajzolt határokon kívül. Az utakat nem teljes hosszukban rajzolja meg, hanem csak 1-1 frekventált szakaszt belőlük.

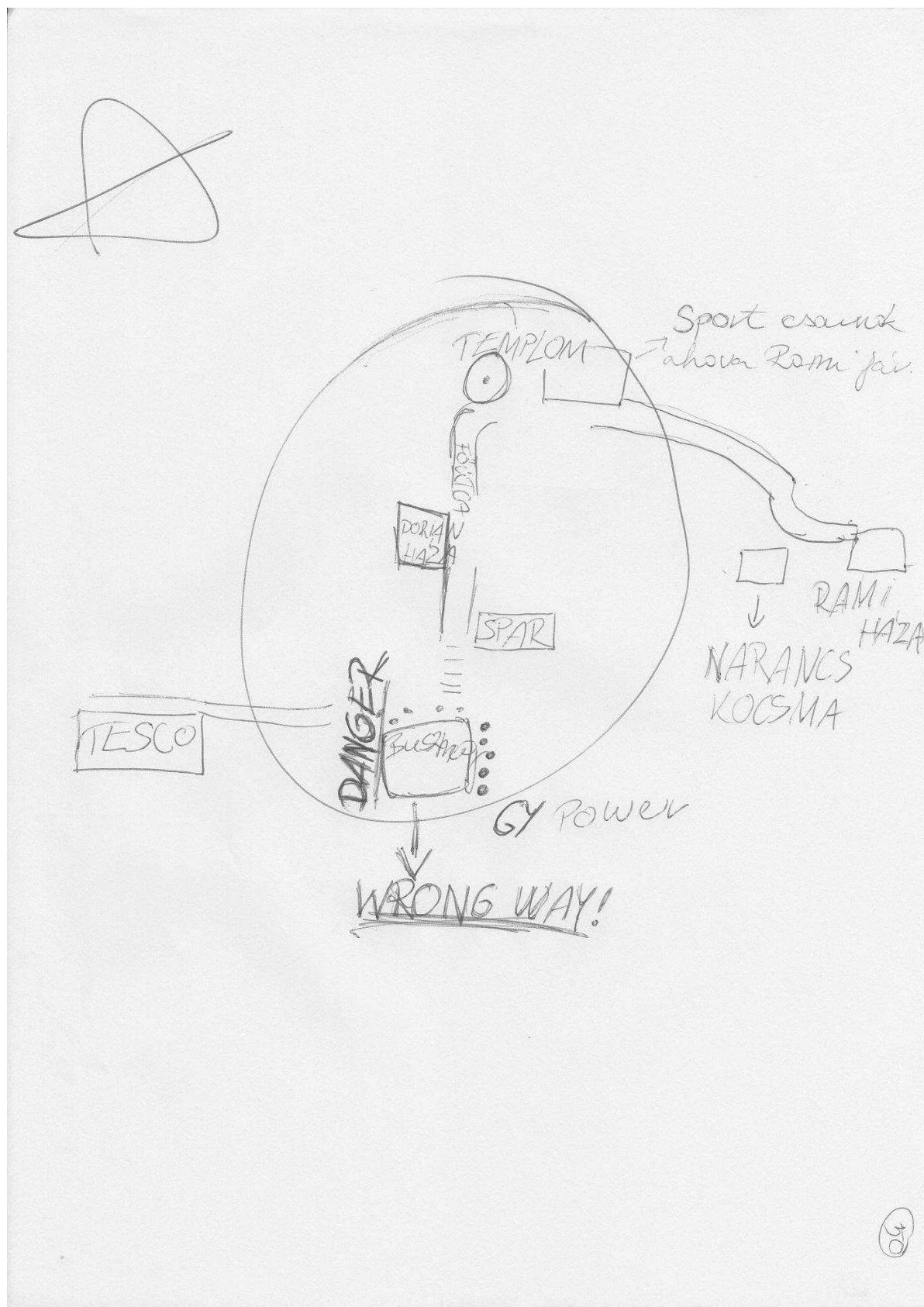
A rajza nagyjából É-D-i irányban van. Vele volt alkalmunk beszélgetni is miközben rajzolta a térképét és így tudjuk, hogy az életében az angol nyelv fontos szerepet játszik (eltöltött pár hónapot Amerikában, illetve ott is tervezi a tanulmányait folytatni, vagy a későbbiekben munkát keresni), és emiatt is van egy-két felirat angol nyelven. Illetve egy lány (Rami) miatt is segített nekünk, mert látta, hogy ő megcsinálta a feladatokat, azután már őt is könnyebb volt rábeszélni. Illetve a rajzon is megjelenik, hogy Rami háza és a Sportcsarnok, ahova Rami jár röplabdázni.

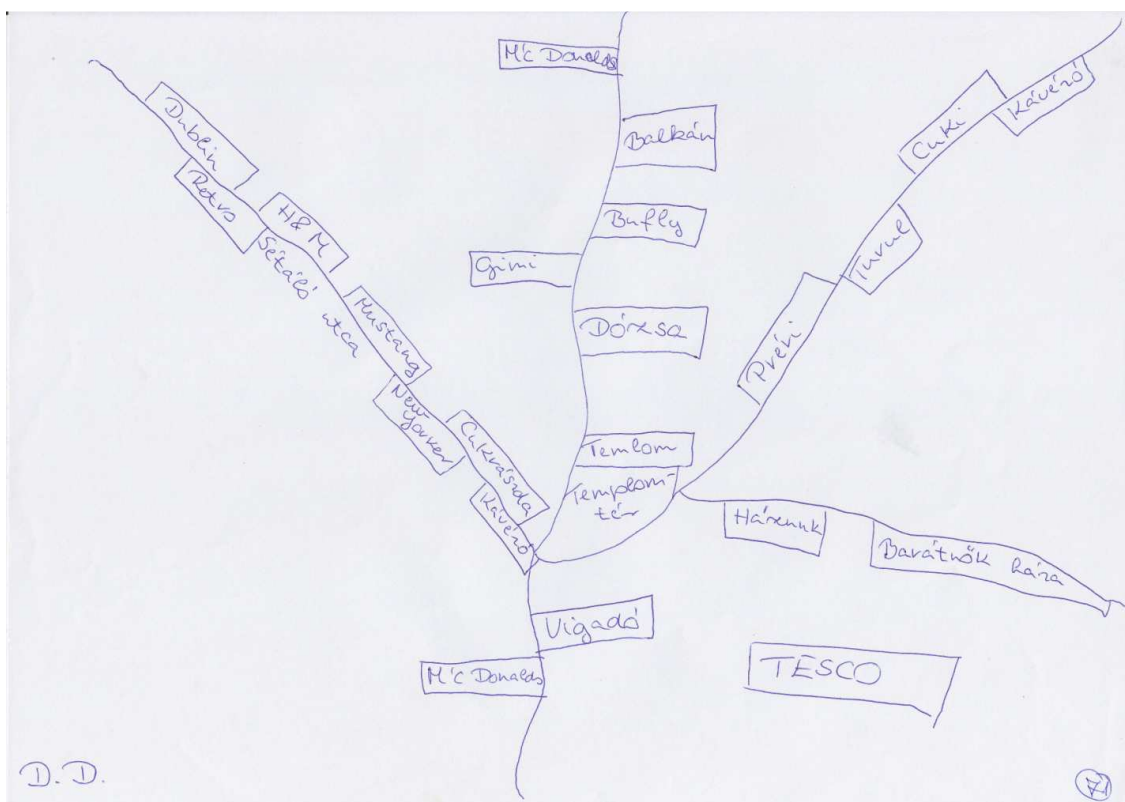
Itt is szépen látszik, hogy nem kalocsai lakosként mennyire szűk a rálátása a városra. A megjelenített, összesen 8 ponton és 3 úton kívül teljesen üres a térkép, ami jól jelzi, mennyire egyoldalúan látják a bejáró fiatalok a várost.

Nagyon sok esetben tapasztaltuk, hogy az iskolaidő lejárta után nem maradnak itt a fiatalok, hanem az első adandó lehetőséggel hazautaznak.

Felmerül a kérdés, hogy azért mennek-e haza, mert nincs számukra megfelelő hely a délutáni időtöltésre, esetleg napközi, tanulószoba, nyitottabb könyvtár stb, vagy azért nincsenek ezek a fent említett funkciók, mert a fiatalok amúgy sem maradnak a városban.

A „WRONG WAY”, bár nem írta oda, szóban megtudtuk tőle, hogy a Szőlőkköze területére vonatkozik, és a kisebbség miatt nem ajánlatos arra továbbhaladni. Mivel ez volt az első feladat, kizárható, hogy a színezős feladat befolyásolta volna a terület megemlítését.

71-es számú rajz

18 éves középiskolás kalocsai lány rajza.

Szintén nagyon egyedi megfogalmazás, előbb az utakat rajzolta meg, majd arra építette fel a számára fontos helyeket. Viszont ezek a helyek teljesen találomra vannak elhelyezve az utak mentén, illetve az utak sem felelnek meg a valódi Kalocsa térkép egyik úthálózati részének sem. Tipikusan olyan rajz, amikor minden számára fontos helyet rá akart írni, viszont nem volt tisztában azzal, hogy ezek térben hogyan is helyezkednek el egymáshoz képest, és emiatt mindent ráírt a rajza, úgy, ahogyan éppen az eszébe jutott. Az általa megemlített helyek elsősorban boltok és különböző vendéglátó ipari egységek. Egy utca jelenik meg konkrét névvel a rajzán, ez a Sétáló utca, ahol az általa említett boltok többsége megtalálható (talán emiatt fontos a számára). Épületek közül három intézményt ábrázol: az egyik a gimnázium, ahová valószínűleg jár, a másik pedig a Dózsa György Szakközépiskola, a harmadik pedig a Főszékesegyház, amely egy nagyon jó tájékozódási pont Kalocsán. Tornyát messziről

észre lehet venni, így könnyen lehet tájékozódni a városban, hogy ha valahova el szeretnénk jutni, akkor merre is kell mennünk.

77-es számú rajz

18 éves középiskolás sükösdí fiú rajza.

Azon két rajz egyike, melyen megjelenik a harmadik dimenzió. Mivel Kalocsa teljesen sík területen fekszik, és ritkaságszámba megy bármiféle emelkedő, a város alapszintjéhez képest 6 m-es kiemelkedésen lévő székesegyház már kifejezett dombnak számít. A rajz érdekessége, hogy tényleg csak a Kalocsa számára legfontosabb dolgok jelennek meg rajta: a paprika, a Székesegyház, a Vajas csatorna, az Érsekkert és a busz, amellyel elérhető a város. Lehet, ez amiatt is van, hogy nem helyi lakos rajzolta és ő ennyit lát a városból, ezek azok a helyek, amiket fontosnak tart. Ez a rajz az egyik kedvencünk, talán azért is, mert nem szárazon lerajzolt egy térképet, hanem belevitte a személyiségét is (pl: a rendőrségi üldözés vagy a kis ember a patakparton).

3.1.3 Tapasztalataink összegzése

Számunka is meglepő lett végeredményben, hogy mennyire sokszínűek lettek a rajzok, hogy mennyire nem lehet őket összehasonlítani egymással. Igaz, hogy megpróbáltuk őket csoportosítani, de mindig volt olyan rajz, amit csak nagy nehezen tudtunk valamelyik kategóriába besorolni. Bár a többség kis területet, vagy kevés információt jelenített meg, összességében elmondható, hogy átfogó képet kaptunk a korosztály ismeretéről és preferenciáiról.

Végeredményben elmondható, hogy a középiskolai korosztály kevésbé ismeri a várost és számukra még elsősorban az iskola és a szórakozási lehetőségek, barátok, amelyek fontosak. Az ő rajzaikon elsősorban ezek a helyek jelentek meg. Ők azok, akik a lakókörnyezetüket ismerik a legjobban és azt is rajzolták le a legtöbb esetben.

A 20-25 éves korosztály már más szemmel nézi a várost. Ők már nem elsősorban gyalogosan közlekednek, hanem inkább autóval, ezért nekik inkább térképszerű rajzaik voltak és náluk nem elsősorban különböző boltok voltak a fontosak, hanem azok a meghatározó pontok, amelyek segítik őket a tájékozódásban, illetve azok az épületek, amelyekben a fontosabb akár Önkormányzati, akár Egyházi vagy oktatási intézmények találhatóak. Náluk a Sétálóutca és a vendéglátó ipari egységek kisebb számban jelentek meg. A Sétálóutca elsősorban amiatt, hogy annak létrehozása nagyon sok olyan közlekedési változást vont maga után, amely őket negatívan érintette és megbonyolította az autós közlekedést a városközpontban. Illetve, ha már létrehoztak egy autómentes részt, akkor ők nem csak azt a területet tették volna csak a gyalogos forgalom számára elérhetővé, hanem egészen a Főszékesegyházig.

3.2 A színezős feladat

3.2.1 Módszer - a színfoltok digitalizálása, pontok, vonalak, területek

A kutatásunkban a második feladat egy Kalocsa térképen történő 10 különböző érzésnek a bejelölése volt. Mint korábban írtuk, volt egy olyan érzés pár (jól használható-rosszul használható, kényelmetlen), amely nem hozta meg a várt eredményt, emiatt annak feldolgozását jelen dolgozatba nem tettük bele. A többi érzet feldolgozása során nagyon szépen kialakultak a gócpontok, az egységes érzetet adó területek.

Az érzéseket mindenképpen ellentétpáronként próbáltuk meghatározni, hogy lássuk, hogy ezek mennyire különülnek el egymástól, vagy éppen ellenkezőleg mennyire vannak átfedések.

Azt, hogy egy érzést hányszor jelöltek meg egy területen, az adott szín telítettségével jelöltük a térképen. Az egy lapon lévő terület-megjelölés 5%-os telítettséggel jelenítettük meg, ami azt jelenti, hogy ha egy területet 20-an megjelöltek, akkor 100%-os telítettséget kapunk. Ez igen kevés esetben történt meg, viszont ennél kisebb telítettséggel ábrázoltuk volna, akkor 1 rétegben már egyáltalán nem lett volna látható és nem adott volna olyan érzékletes képet, mint amilyenek a feldolgozás végén kaptunk.

Vannak olyan területek, amelyek egymással ellentétes érzésekkel is felruháztak. Például az Érsekkert, amely sokak számára egy kellemes és biztonságos hely, viszont többen bejelölték, mint üres és félelmetes hely. Hasonló a korábban már említett Sétálóutca is, amely elsősorban a fiatalok számára egy nagyon kellemes hely viszont ennek ellenére sokan drágának és zsúfoltnak tartják. Utóbbit mi kissé fenntartással kezeltük, mivel ott jártunkkor nem azt tapasztaltuk, hogy nagyon sokan lennének a városnak azon a területén. Bár lehet, hogy mivel mi nagyobb városokhoz vagyunk hozzászokva (Szolnok és Budapest), számunkra inkább volt kihalt, mint zsúfolt. Utóbbit amiatt is éreztük, hogy a 3 napos kutatás alatt nagyon nehéz volt a 100fős létszámot elérni és sokszor több mint 1 óra is eltelt mire találtunk az általunk vizsgált korcsoportból valakit.

3.2.2 Érzésfoltok

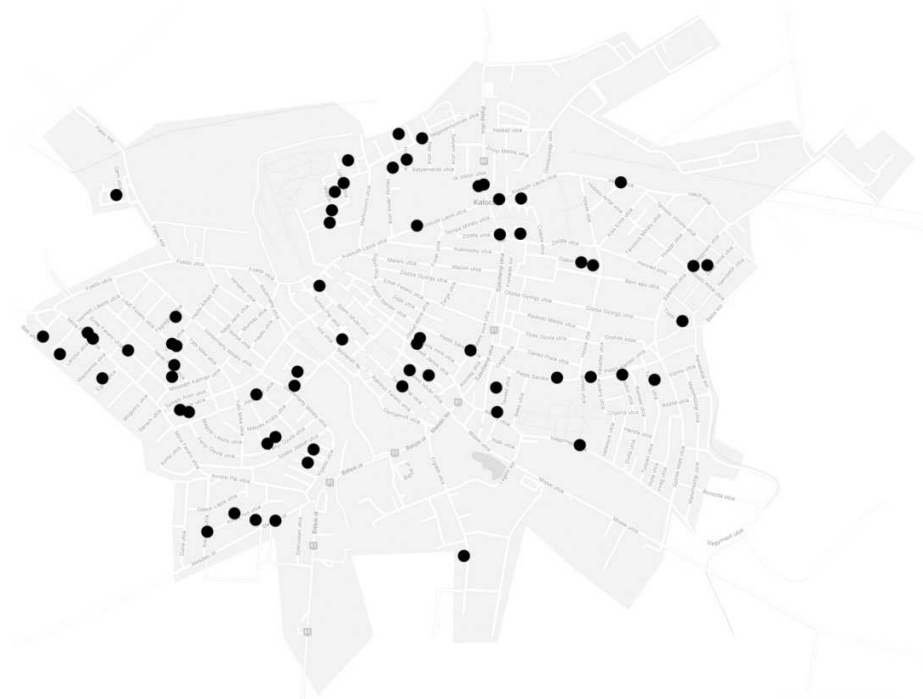
Az érzések megadásakor nem konkretizáltuk a szó esetleges többértelműségét, vagy többféleképpen értelmezhetőségét. A válaszadókra bíztuk hogyan értelmezik a megadott szavak szerinti érzéseket. Fontos tudni, hogy a kellemes - kellemetlen, és a biztonságos - félelmetesen kívül próbáltunk nem bírálni az érzéseket, nem meghatározni, hogy melyik bír negatív és melyik pozitív jelentéssel.

A 8 érzet, amelyet feldolgoztunk, és a továbbiakban bemutatunk a dolgozatunkban, a következők:

- kellemes
- kellemetlen
- zsúfolt
- üres
- drága
- olcsó
- biztonságos
- félelmetes

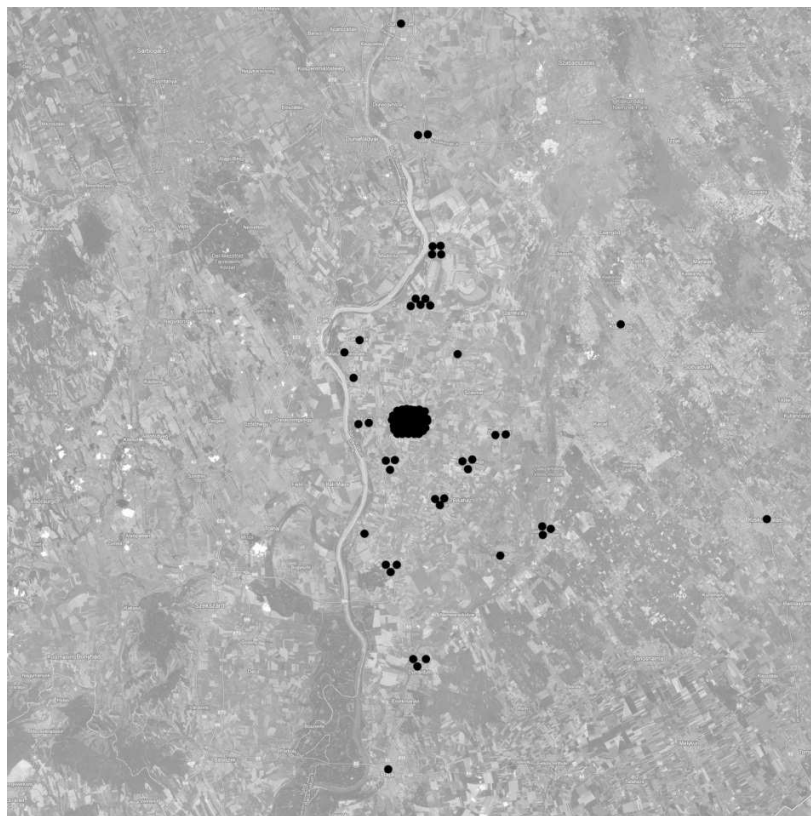
3.2.2.1. válaszadók lakóhelyei

Kalocsán belül:

És azon kívül:

(Kiskunlacházát már nem ábrázoltuk a térképen, mivel abban az esetben már nem lett volna láthatók a pontok, viszont onnan még 2 válaszadónk van.)

3.2.2.2. Kellemes helyek

Az egyik legszembetűnőbben kirajzolódó érzés a térképeken. Jól látható, hogy az Érsekkert és a Sétálóutca a korosztály szerint a legkellemesebb, de nem sokkal lemaradva a kertváros, és a belváros sok egyéb utcáját is bejelölték. Kérdésként merült fel viszont bennünk, hogy a katonai területek, amely mint a későbbiekben látszódik, eléggé félelmetesnek tartanak, miért került a kellemes érzetű területek közé. Felmerül a kérdés, vajon kellően ismerik-e azt a területet, vagy talán az Érsekkertet szerették volna bejelölni, csak mivel nem igazán ismerik ki magukat a térképen, emiatt rossz területet jelöltek be? Többször előfordult, hogy visszakerdeztünk, hogy biztos azt a területet szerették volna bejelölni kellemesnek, és párszor kiderült, hogy nem, hanem az Érsekkertet szerették volna.

3.2.2.3. Kellemetlen helyek

A fiatalok szerint elsősorban a különböző lakótelepek és a városszéli területek a legkellemetlenebb részei Kalocsának. Van egy-kettő megjelölt terület a városközpontban is, viszont ez csak pár embernél fedezhető fel és elsősorban a 20 év feletti korosztálynál. Korábban említettük, hogy náluk az autós közlekedés során okoz problémát a belvárosban való közlekedés, és szerintünk emiatt jelölték kellemetlennek. A Szőlősköze és a Rokkantelep ismét erősen megjelenik, mint negatív hely.

3.2.2.4. Zsúfolt helyek

A zsúfolt szó többféle értelmet is nyerhet. Lehet zsúfolt a sűrű beépítés miatt, lehet a sok ember vagy a sok autó miatt, viszont lehet egyszerűen csak a helyszűke miatt.

Szépen kivehető a térképről a főutca zárt sorú beépítésének hatása, illetve az 51-es főút feltehetően a forgalom miatti jelölése. Viszont az is kirajzolódik, hogy elsősorban a városközpont, amit zsúfoltnak jelöltek be, talán amiatt is, hogy azon a területen található meg minden olyan szolgáltatási, önkormányzati és oktatási funkció, amelyet a Kalocsaiak és a bejáró emberek nap, mint nap használnak.

Ezen érzet jelölésekor figyeltük meg, hogy sokszor sztereotípiák szerint jelölnek be helyeket. "A belváros zsúfolt, nem? Az mindenhol az". Ezt a mondatot többször is hallottuk.

3.2.2.5. Üres helyek

Legalább annyi értelmezési lehetősége van ennek a szónak is, mint a fent említett zsúfoltságnak. Ritkás beépítés, sok kihasználatlan-, vagy akár zöldterület, kevés ember, stb.

Amennyire a fiatalok ismerik a várost, kellemessége ellenére a honvédségi terület mellett az Érsekkertet is kiugróan sokan jelölték meg üres területként.

Azt is láthatjuk, hogy nagyon szépen kirajzolódik az ellentét a zsúfolt és üres helyek között, kevés átfedés van a két érzés közt. A belváros zsúfoltságát a külsőbb területek üressége veszi körül, ami elég látványosan kirajzolódik ezen a képen.

3.2.2.6. Drága helyek

Ezen érzéssel volt a legtöbb probléma a kutatásunk során. Hiszen mi az, ami drága vagy éppen ellenkezőleg olcsó. Minden viszonyítás kérdése. Ha valaki nem kalocsai, hanem a környező kistélepuségekről jár be, akkor neki az otthoni viszonyokhoz képest lehet már drága Kalocsa. Viszont nekünk külső szemlélőknek, akik budapesti árakhoz vagyunk szokva, inkább tűntek olcsóknak a dolgok. De ez az ellentét a Kalocsai lakosok között is felfedezhető volt. Sokan elsősorban a Sétáló utcát tartották drágának, de mint a továbbiakban látjuk, sokak szerint pont, hogy ez az a terület a városban, ami olcsónak tekinthető.

Viszont a rajzon itt is szépen kirajzolódik, hogy a városközpont, ahol szinte a városban jelenlévő összes szolgáltatási funkció megtaláljuk, azt tartják drágának a fiatalok.

3.2.2.7. Olcsó helyek

Az első kifejezetten nem egyértelmű érzés, hiszen az, hogy valami olcsó vagy drága, egészen egyszerűen relatív. Egy faluról bejáró fiatalnak, akik akár csak segélyekből élnek a 160ft-os gombóc fagyalt a főutcán egészen drágának tűnhet, míg a nagyobb városok áraihoz szokott, mondjuk Budapestre bejáró diákok számára egészen olcsónak tűnik.

A másik megosztó paraméter pedig, hogy nem mindegy, hogy mi olcsó. A bolt készlete? A boltok általában az utcán? Esetleg az ingatlanárak? Persze 14-18 éves fiataloktól egyáltalán nem várhatjuk, hogy tisztában legyenek a jelen ingatlanpiaci helyzettel, de mégis érdekes, milyen elszórt a minta. A néhány kicsit is kiugró pont a Tesco áruház, a buszpályaudvar és a piac.

3.2.2.8. Biztonságos helyek

Fontos megjegyezni, hogy általában a kalocsai lakosok első mozdulata ezzel a színnel, hogy a saját lakókörnyezetüket színezték ki, vagy pont, vagy vonalszerűen, ritkábban az egész környezetét, esetlegesen akár az egész városrészt is. A feldolgozás során az derült ki, hogy mindenki biztonságosnak tartja a lakókörnyezetét, még akkor is, hogy ha néhány utcányira már egészen “félelmetes” területeket jelölt.

A kertváros, a belváros és a főbb közlekedési utak mentén nagy általánosságban elmondható, hogy a fiatalok biztonságban érzik magukat.

3.2.2.9. Félelmetes helyek

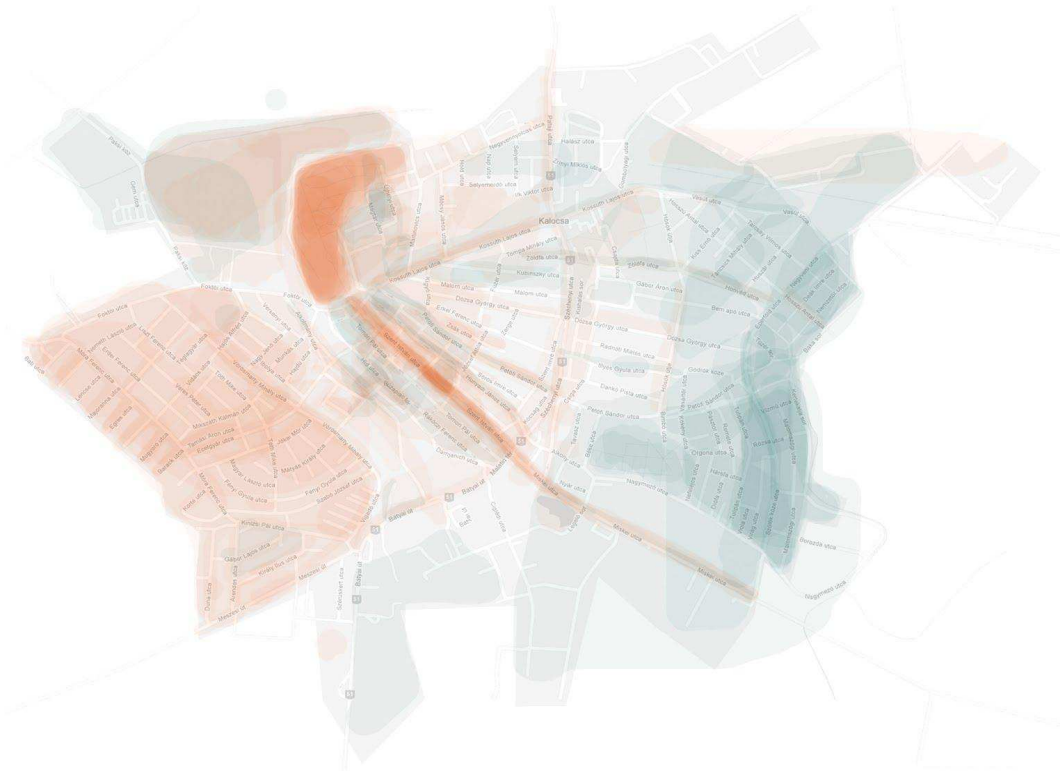
Az egyik leglátványosabb érzés, amely legkevésbé osztotta meg a fiatal lakosságot. Megkértük őket, ha tudják, néhány szóval indokolják is, hogy miért jelölték be azt az érzést az adott területre. Sok esetben nem tudtak indokot mondani, hiszen érzésekről beszélünk. Viszont annak, hogy valami félelmetes, általában oka van. A fiatalok mérhetetlenül őszinték, még ha udvariasan is vannak nevelve. Csak néhány szó a teljesség igénye nélkül a Szőlősköze területére:

“gettó”, “romák”, “kisebbség”, “sok rablás”.

A serdülő fiatalok persze nem félnek semmitől, épp ezért csak kis unszólásra jelöltek egyáltalán bármit is a térképen félelmetesre. A lányok nem szégyellték, hogy vannak területek, amelyekre nem szívesen mennek egyedül.

3.2.2.10. Összehasonlítások-érzésfoltok

Kellemes és kellemetlen

Mikor elkezdtek a kutatást, illetve a feldolgozást nem reméltük, hogy ennyire látványos ábrákat fogunk a végén kapni. Azt, hogy ennyire el fognak válni egymástól a különböző ellentétes érzésű helyek a térképen.

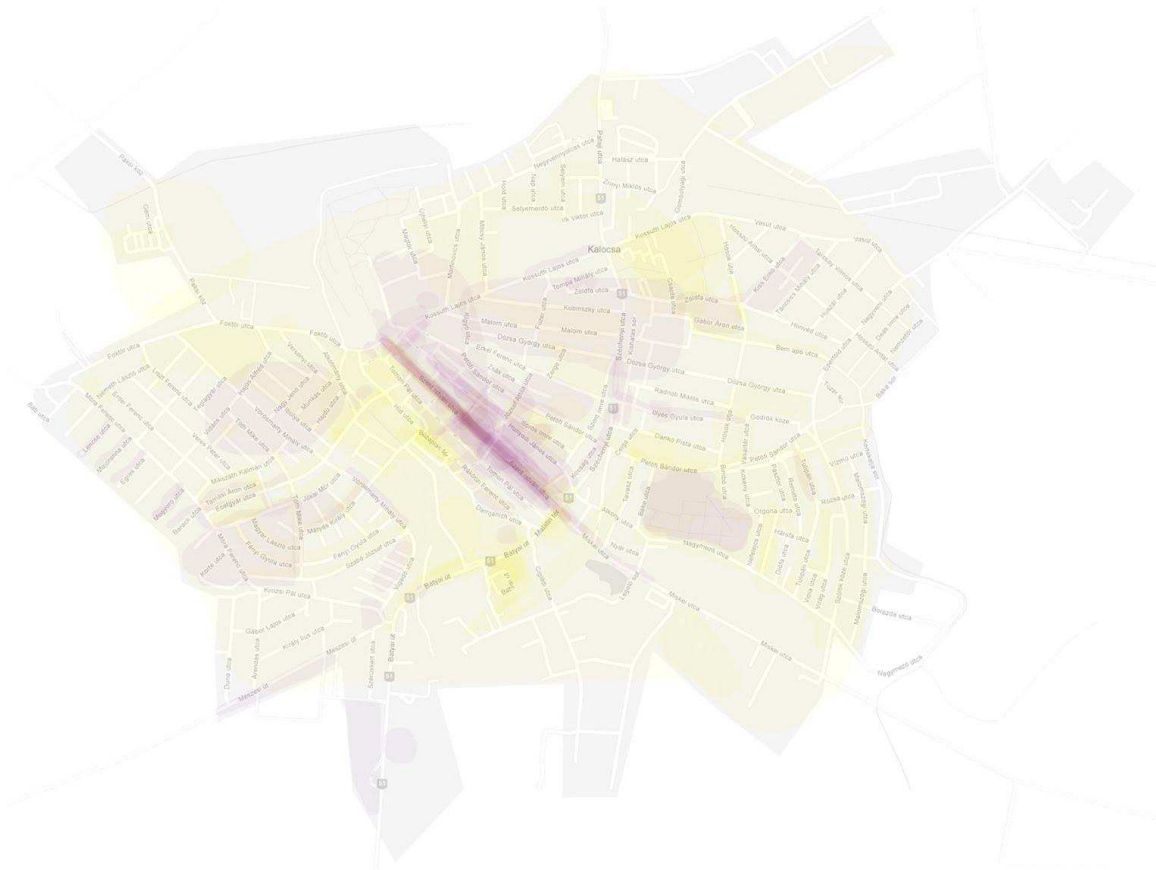
Az alábbi képen is kirajzolódik, hogy a fiatalok mely területeket szeretik és használják előszeretettel és, melyek azok a területek, amelyek kellemetlenek a számukra. Néhol tapasztalható csak átfedés. Ilyen terület a Sétálóutca, amelynek problémáját már korábban említettük, vagyis, hogy a fiatalabb korosztály (14-20), előszeretettel használja és kedveli, míg az idősebbeknek csak kellemetlenséget okoz a mindennapi közlekedés során. Továbbá ilyen átfedés tapasztalható az Érsekkertnél és a hozzá közel eső területeknél.

Zsúfolt és üres

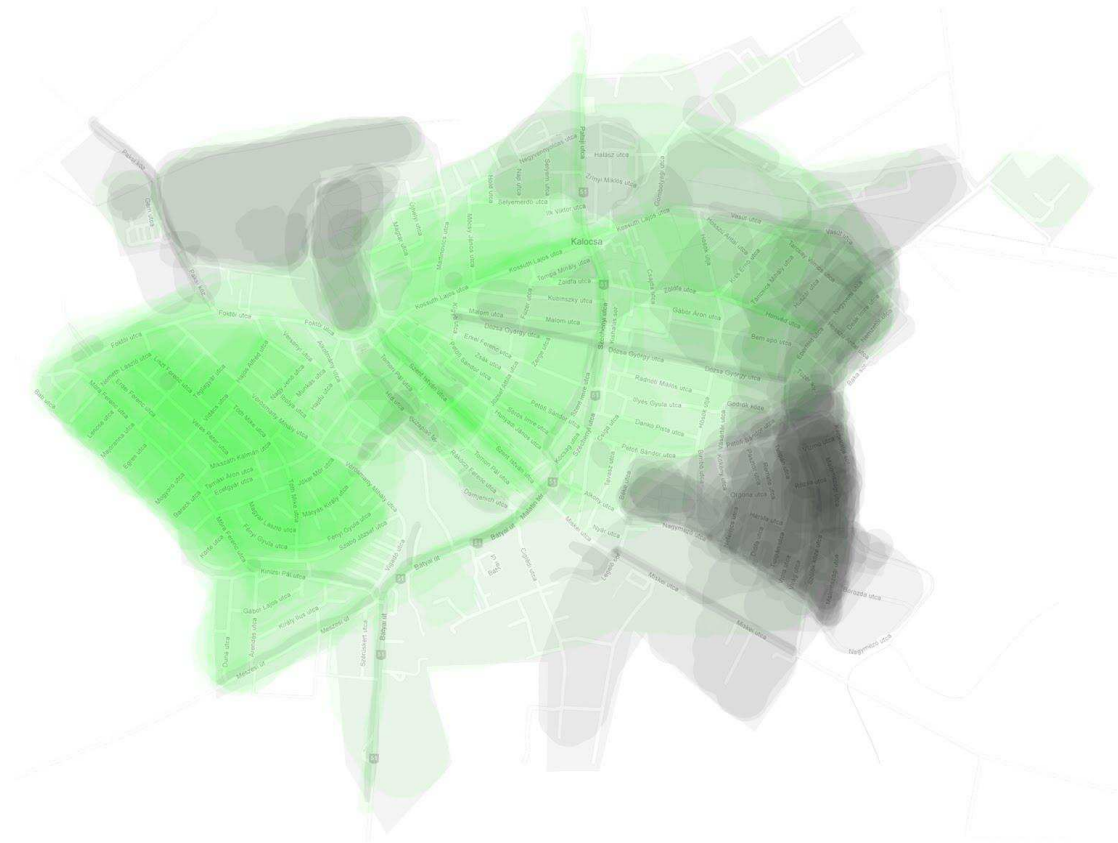
Az érzések külön-külön való elemzésénél megemlítettük, hogy ezen érzéspár az, amivel leggyakrabban merült fel a kérdés, hogy hogyan is értelmezzük a szavakat. Mi is az, ami valójában zsúfolt és üres, hiszen valójában mi sem tudjuk pontosan megfogalmazni, mire is gondoltunk ezzel kapcsolatban. Viszont ennek ellenére a feldolgozás során kiderült a számunkra, hogy a vizsgált korosztály hasonlóképpen értelmezte ezen szavakat, és az ábrából is látható, a városközpont az, amely egyértelműen a város zsúfolt területe. Itt nemcsak az emberek száma nagyobb, mint a város külső területein, hanem maga a beépítés is sűrűbb, amely elősegíti a zsúfoltság érzésének felerősödését.

Drága és olcsó

A másik érzetpár, amivel kapcsolatban problémák merültek fel. Hiszen ez is viszonyítás kérdése, hogy mi az, ami drága a számunkra és mi az, ami olcsó. Mivel nem kértük, hogy minden érzetet bejelöljenek a térképen, emiatt ezeket az érzeteket sokan nem is jelölték be a térképen, így nem rajzolódik ki olyan tisztán és olyan érzékletesen, mint a másik 3 ellentétpárunk. Ami viszont látható, hogy a város Főutója, ahol a boltok nagyobb része megtalálható (talán pont emiatt is), azt tekintik drágának.

Félelmetes és biztonságos

A feldolgozás során ezzel az ellentét párral kezdtünk, remélve, hogy ez adja a leglátványosabb képet, és a végén kiderült, hogy igazunk is lett. Nagyon jól kirajzolódik a képen, hogy a külvárosi részekről mennyire félnek a fiatalok, és több területre nem is csak este nem szeretnek menni, hanem még napközben sem (elsősorban a Szőlőkköze és a temetői területek). Viszont kérdőjelként merült fel bennünk, hogy az Érsekkert, amely sokak számára egy nagyon kellemes hely, hogyan lehet mégis félelmetes? A válaszuk nem biztos, hogy helytálló, viszont mi úgy tapasztaltuk, hogy este nem a legkellemesebb egy olyan parkban sétálni, amelyben nincsen közvilágítás és egyes helyei inkább emlékeztetnek egy erdőre, mint egy rendezett városi közparkra. Viszont napközben egy nagyon kellemes környezet arra, ha valaki ki szeretne kapcsolódni és élvezni a zöld környezetet.

3.2.3 Összehasonlítások – a félelmetes és biztonságos helyek

Azért ezt a párt választottuk az összehasonlításokhoz, mert ez adta a legszebb kontrasztot a térképen.

A következő oldalakon található az ábrák összehasonlítását.

A korcsoport szerinti bontásban a leglátványosabb az északi honvédségi terület és az Érsekkert félelmetessége a középiskolás korosztály számára, míg a felnőtt korúaknál gyakorlatilag egyáltalán nem jelennek meg ezek sötét foltként. A Szőlőkköze mindkét korcsoportban egyértelműen azon helyek közé tartozik, ahová nem szívesen mennek a fiatalok.

A nemek szerinti összehasonlítás tapasztalata, hogy a fiúk kisebb területet tartanak félelmetesnek, mint a lányok. Ellenben nem látszik az az előzetes feltevés, miszerint a fiúk nem vallanák be félelmeiket. Az utak mind biztonságos, mind félelmetesként való szerepeltetése inkább a lányoknál jellemző, a fiúk leginkább zónákat jelöltek. Az északi honvédségi terület és az Érsekkert inkább a lányok által félt hely.

A nem kalocsai és a Kalocsán lakók összehasonlítása szépen mutatja, hogy a városba bejáró fiatalok nem ismerik olyan mértékben a várost. Feltehetően nem sokan jutnak el egyáltalán a Szőlőkköze területére, maximum hallomásból ismerhetik a rossz hírét. A kertváros egyáltalán nem jelenik meg a bejárók térképén. Számukra a legfélelmetesebb hely a már említett katonai terület, de a színek halványságából látszódik az ismeretek hiányossága, hiszen biztonságosnak is elég kevés területet jelöltek.

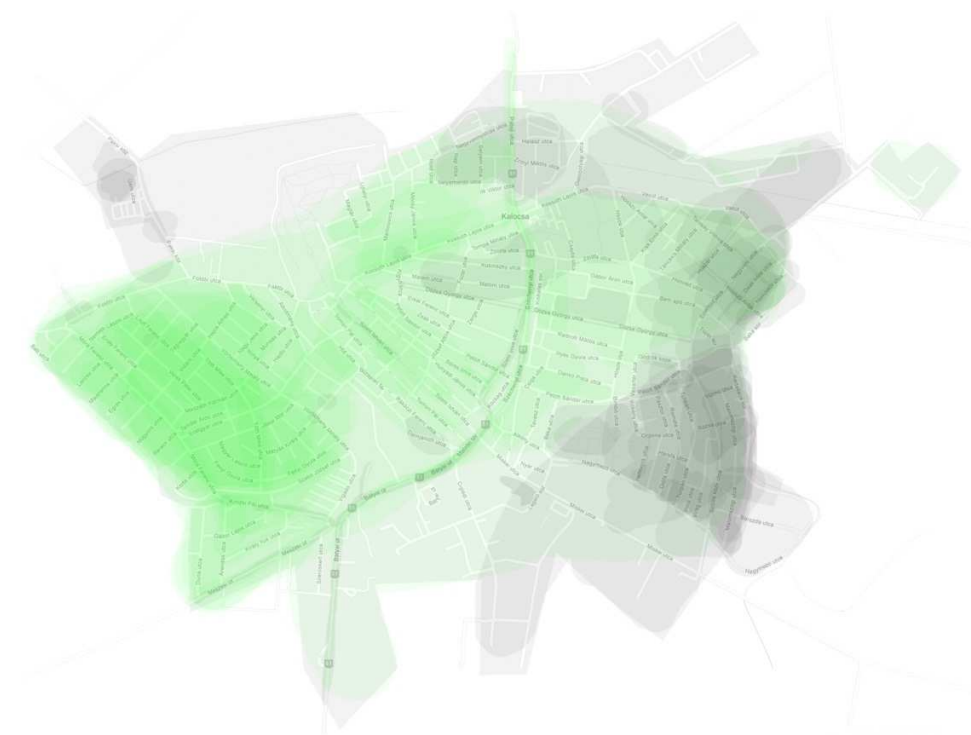
Összességében elmondható, hogy a Szőlőkköze minden kalocsai lakos számára, az Érsekkert leginkább a fiatal lányok számára érződik veszélyes helynek, míg a kertváros biztonságossága minden kalocsai számára egyértelmű.

3.2.3.1. korcsoport szerint - középiskolás / felnőtt

Középiskolás:

Felnőtt:

3.2.3.2. nemek szerint

Lányok:

Fiúk:

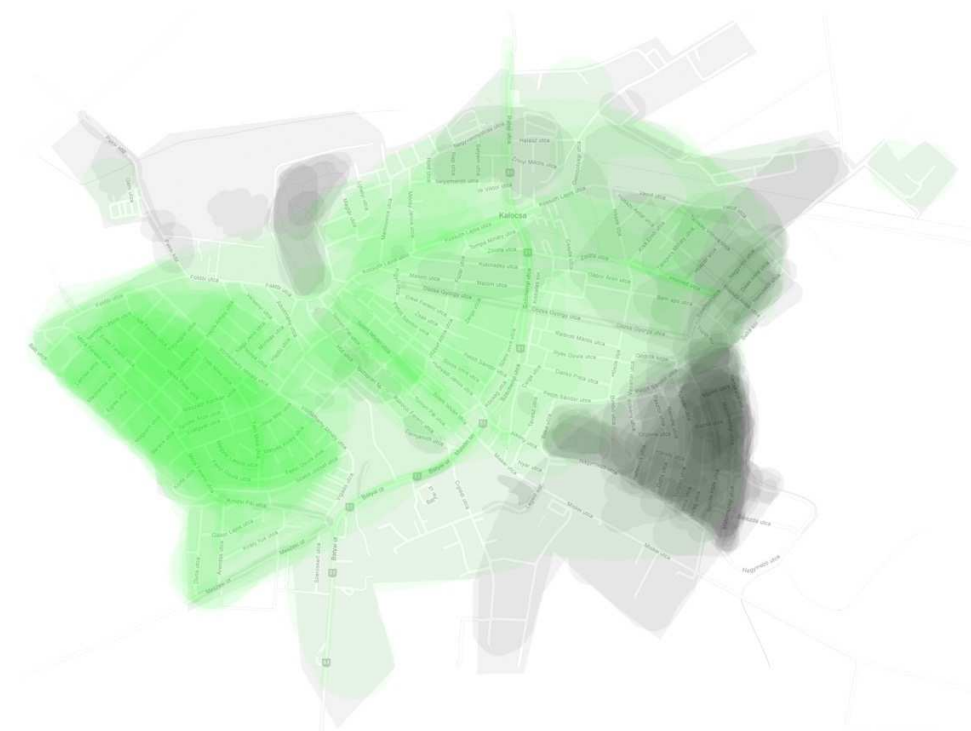

3.2.3.3. lakóhely szerint - Helyi lakos / bejárós

Bejárós:

Kalocsai:

4. Összegzés, konklúzió

A tábor végére nagyon világossá vált számunkra, hogy a vizsgált korosztály Kalocsának csak egy kis részét ismeri részletesen. Függetlenül attól, hogy egy kisvárosról beszélünk, vannak olyan részei ahová nem járnak el a fiatalok, amelyeket nem ismernek. Véleményünk szerint ennek a legnagyobb oka, hogy jelenleg mindennapjaik nagy részét az iskola, vagyis a tanulás, a sportolás és a barátokkal való időtöltés teszi ki.

A kutatási anyag feldolgozása során derült ki, hogy a 112 fő viszont együtt már elég jó ismeretekkel rendelkezik a város egészéről. Igaz, hogy a számukra fontos helyek, pontok 4 nagyobb csomópont körül helyezkednek el: Sétálóutca, Búzapiac tér, buszpályaudvar és az Asztrik tér (ld. 16.o). Viszont a második, érzet bejelölős feladat végeredményéből látszódik, hogy az egész várost lefedik a fiatalok által adott válaszok. Ezen rajzokból kirajzolódik, hogy körülbelül ugyanazokat a területeket jelölték kellemesnek, mint amelyeket biztonságosnak, és viszont. Azokat kellemetlennek, amelyeket félelmetesnek is. Illetve, hogy a külvárosi részek, vagyis a lakótelepek és a kertváros, ami üresnek tűnik a számukra, hiszen a szolgáltatási funkciók és az iskolák legnagyobb része a városközpontban található, amelyet emiatt kissé zsúfoltnak is találnak.

Az adatok összegzése során azt is megtudtuk, hogy jelenleg csak 1 helyre van lehetőségük eljárni szórakozni. A fiatalokkal történt beszélgetés során kiderül, hogy volt egy másik szórakozóhely is a Szelidi-tónál, amelyet viszont bezártak. A fiatalok attól függetlenül, hogy nem volt közel ez a hely Kalocsához, eljártak oda szórakozni, vagyis lenne rá igényük.

A vizsgált korosztály még nem foglalkozik azzal, hogy mi lesz iskola után, mihez fog kezdeni a jövőben, számukra még a jelen a fontos: a barátok, az esti szórakozások, a sport és az iskola. Rajzaikon, ha meg is jelent munkahely, akkor is úgy, hogy anyu-munkahelye vagy rokon munkahelye.

5. Javaslattétel

Dolgozatunk kezdetekor megfogalmazódott bennünk, hogy talán a feldolgozott anyag segítségével tudni fogunk valamilyen javaslattétellel szolgálni abból, ahogyan a mai fiatalok látják a várost. Reméltük, hogy le tudjuk valamilyen módon szűrni, hogy mire is lenne szükségük, melyek azok a helyek ahol változtatni lenne szükséges, hogy az ő számukra is használható területek legyenek.

Ami megfogalmazódott bennünk, hogy az Érsekkert, a honvédségi terület, a Rokkantelep, és elsősorban a Szőlőkköze azok a területek, ahol változásokra lenne szükség. Utóbbi részen, igaz, hogy volt egy rehabilitációs fejlesztés, viszont ebből a fiatalok nem igazán érzékeltek semmit. Számunkra ez a terület még mindig veszélyes és nem szívesen használják. Alapjában véve a kertváros és a Szőlőkköze beépítése nem tér el olyan mértékben, mint amilyen mértékben az ott tartózkodók / áthaladók hangulata, érzetei különböznek, ami azt jelenti, hogy nem feltétlenül építészeti eszközökre lenne szükség egy sikeres rehabilitáció véghezvitelében.

Az Érsekkert a fiatalok egyik legtöbbször említett helye (27 rajzon jelent meg). Viszont talán a legellentmondásosabb is. Hiszen függetlenül attól, hogy sokaknak kellemes hely, mégis üresnek és félelmetesnek is tartják. Úgy gondoljuk, hogy ennek a területnek a rehabilitációja, rendbetétele fontos lenne, nemcsak a fiatalok szempontjából, hanem a város teljes lakosságára nézve is. Hiszen egy ilyen méretű városi közparkot sokféleképpen lehetne használni és programokkal megtölteni.

Illetve úgy érezzük, hogy vannak a városnak olyan területei, amelyeket a fiatalok nem igazán ismernek és használnak, viszont nagyon sok potenciál van bennük. Ilyen területek elsősorban a Vajas patak partján találhatóak: a Kubikus park, illetve a Csillás park területe.

Mindenképpen szükségesnek tartjuk a kommunikációt a városlakókkal bármi nemű fejlesztés megkezdésekor és végrehajtásakor, hiszen, mint ahogy azt a dolgozatunk is

mutatja, egy 100 fős minta, még ha nem is reprezentatív, akkor is igencsak használható eredménnyel tud szolgálni.

Javasoljuk tehát Kalocsa városnak a mindenkori fejlesztések kialakítását a városlakókkal való érdembeli, kétoldalú kommunikációjával.

Köszönetnyilvánítás

Szeretnénk köszönetet nyilvánítani mindazon Tanárainknak, akik segítették munkákat a dolgozat megírásához szükséges munka alatt és a dolgozat megírása során:

Szabó Julianna Phd. - konzulens

Varga Imre – konzulens

Szendrey Zsolt Phd. hallgató- konzulens

Locsmándi Gábor Phd. - egyetemi docens

Dr. Dúll Andrea Phd. – habilitált egyetemi docens

Dr. Letenyei László – egyetemi docens

Továbbá szeretnénk megköszönni Kalocsa városvezetésének, hogy lehetővé tették számunkra a településkutatási táborunk keretében, hogy, a város fiataljai körében el tudtuk végezni jelen dolgozat alapjául szolgáló kutatási anyagunkat.

Irodalomjegyzék

1. Letenyei László: Településkutatás: A települési és térségi tervezés társadalomtudományos alapozása
Ráció Kiadó, Budapest, 2004
2. Kevin Lynch: The Image of the city
The M.I.T. Press, Twentieth Printing, 1990